

Welke prijs voor generiek gekorte varkensrechten?

Monique van der Gaag, PV

Nieuwe regels, onzekerheid en lage prijzen zorgen voor veel onrust in de varkenshouderij. Dit eerste artikel over varkensrechten richt zich op varkenshouders die door willen gaan. Zij moeten goed nadenken over de prijs die zij willen en kunnen betalen voor de varkensrechten die per 1 september generiek gekort zijn. Kost wat kosten rechten kopen is, zeker in deze tijd, geen goede strategie. De economisch verantwoorde prijs hangt sterk af van het toekomstige saldo, de te verwachten technische resultaten, de kosten voor mestafzet en de gewenste terugverdientijd.

Saldo en saldo*

Veel varkenshouders staan voor de keuze of ze de rechten die per 1 september jongstleden generiek gekort zijn zullen terugkopen. De prijs die een bedrijf hiervoor kan betalen is van vele factoren afhankelijk. De biggen- en vleesvarkensprijs, de technische resultaten, de korting op de varkensheffing en de prijs van mestafzet spelen een belangrijke rol. Het saldo (bepaald door opbrengsten minus toegekende variabele kosten), verminderd met de te betalen varkensheffing en de mestafzetkosten per plaats, wordt in dit artikel 'het saldo*' genoemd. Als er ook met arbeid per plaats gerekend wordt, kan ook dit bedrag afgetrokken worden van het saldo. De economisch verantwoorde prijs voor rechten wordt bepaald aan de hand van het saldo* dat de bijgekochte varkens opleveren. In deze berekening is geen rekening gehouden met een mogelijke tweede generieke korting.

Terugverdientijd

Uitgangspunt is dat de bijgekochte rechten door de extra varkens terugverdiend moeten worden. Het is aan de ondernemer om de termijn te kiezen waarop dit plaats moet vinden. Het is echter niet verstandig een al te lange terugverdientijd te nemen. Weliswaar zou er dan nu meer per recht betaald kunnen worden, maar het duurt ook langer voordat de bijgekochte rechten geld opleveren. Daarnaast kunnen interne factoren (renovatie stallen, geplande bedrijfsbeëindiging) en externe factoren (biggenprijs, fiscale afschrijftermijn, volgende generieke korting, aanvullende regelgeving) grote invloed hebben. Bij

de berekening is gekozen voor terugverdientijden van vijf en acht jaar. De acht jaar is gekozen naar aanleiding van plannen om de rechten in deze termijn mogelijk fiscaal te kunnen afschrijven. Mede gezien de investeringen die blijvers moeten plegen om aan de wettelijke eisen te voldoen, kunnen ondernemers ervoor kiezen een kortere termijn van bijvoorbeeld vijf jaar aan te houden.

Bijkopen of niet: inkomsten dalen

Door* de generieke korting en de varkensheffing is, bij gelijkblijvende technische resultaten, het inkomen altijd lager dan in de situatie voor de herstructurering. De vaste lasten (met name de financiering) lopen door, onafhankelijk van het aantal varkens op het bedrijf. Als er geen rechten bijgekocht worden stijgen logischerwijs de kosten per plaats. De toekomst zal moeten leren of de technische resultaten kunnen verbeteren als er meer tijd en ruimte per dier beschikbaar is. Vooralsnog wordt uitgegaan van gelijkblijvende resultaten.

Vleesvarkensrechten

Bij onderstaande berekeningen is uitgegaan van f 15,- mestafzetkosten per kuub en een productie van 1,25 m³ per plaats, 20% korting op de varkensheffing van f 11,50 per vleesvarken en een rentepercentage van 6%. Voor de lange termijn is het verwachte saldo f 138,- per bezette plaats. Het saldo* komt daarmee op f 110,-. Gezien de huidige lage opbrengstprijzen is dit saldo voor de kortere termijn niet reëel. In figuur 1 zijn daarom tevens saldi* van f 30,- en f 75,- meegenomen. Het ver- ►

wachte saldo voor de komende jaren inschatten is voor de ondernemer een lastige maar essentiële taak.

Zeugenrechten

De prijs voor zeugenrechten is op dezelfde wijze berekend, dus met f15,- mestafzetkosten per kuub met een productie van 5,2 m³ per zeug inclusief biggen, 20% korting op de varkensheffing van f63,25 per zeug en een rentepercentage van 6%. Voor de lange termijn is het verwachte saldo f808,- per zeug per jaar. Dit komt neer op een saldo* van f680,-. Ook hier zijn gezien de lage biggenprijzen twee lagere saldi* meegenomen, van f280,- en f475,- (figuur 2). De spreiding in saldo* tussen zeugenbedrijven is erg groot. Eén big meer of minder per zeug per jaar beïnvloedt het saldo* en daarmee de verantwoorde prijs voor een zeugenrecht,

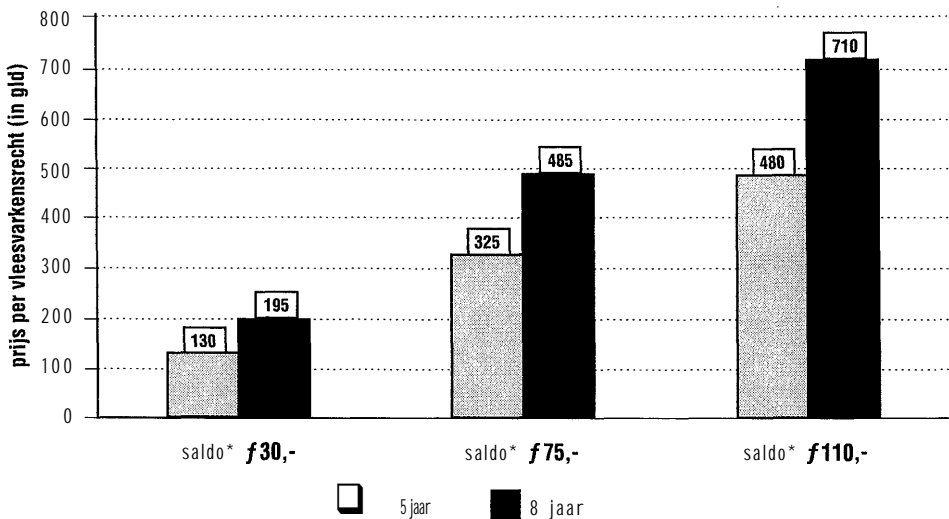
Gevoeligheid saldo*

In de figuren is te zien dat het saldo* en de terugverdiëntijd doorslaggevend zijn bij de berekening van de prijs voor varkensrechten. Een bedrijf dat een grotere korting op de varkensheffing heeft, kan

op een hoger saldo* uitkomen. Ook regionale verschillen in kosten voor de mestafzet beïnvloeden het saldo* en daarmee de economisch verantwoorde prijs voor rechten. Wanneer met eigen ven-nogen rechten gekocht worden, zou gerekend kunnen worden met 4% rente in plaats van 6%. De economisch verantwoorde prijzen voor rechten in de figuren komen hierdoor 4 tot 7 procent hoger uit. Gezien de lage prijzen van dit moment kunnen bedrijven het zich vaak niet veroorloven hoge prijzen voor varkensrechten te bieden.

Individuele bedrijfssituatie

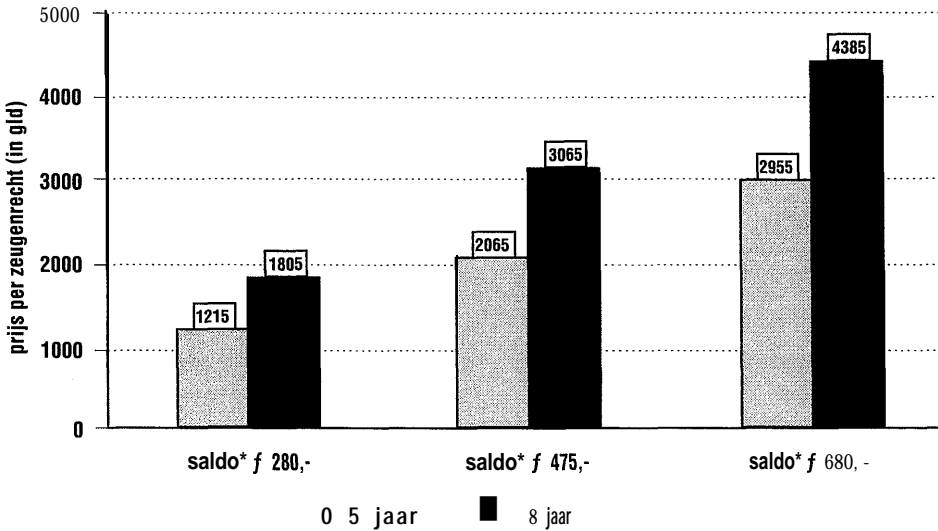
De hier genoemde prijzen voor rechten zijn indicaties voor de economisch verantwoorde prijs die betaald kan worden. Per individueel bedrijf zal hiervan afgeweken worden door de omstandigheden waarin het bedrijf verkeert. Er zijn een aantal factoren in het saldo* verwerkt, maar er is meer. De liquiditeit neemt af en er moeten extra investeringen gedaan worden in bijvoorbeeld een spoelplaats en andere hygiëne-voorzieningen. Ook zaken als renovaties en verbouwingen die binnen enkele jaren gedaan moeten worden, verlagen de verantwoorde prijs voor rechten. De vaste lasten drukken

Figuur 1: Maximaal verantwoorde prijzen voor vleesvarkensrechten bij verschillende saldi* en terugverdiëntijden (saldo* = saldo - f28,-)

op het bedrijf en op de mogelijkheden een extra financiering bij de bank te kunnen krijgen, Tevens kunnen, als men het maximale bedrag betaalt, tegenvallende resultaten en opbrengstprijzen slecht worden opgevangen. Tot slot is het mogelijk dat er in het jaar 2000 weer een generieke korting komt, afhankelijk van opkoop en afroming. Blijvers zullen

ook deze maatregel mee moeten laten wegen in de prijs die zij bereid zijn te betalen voor de varkensrechten. Banken, accountantskantoren of voorlichters kunnen bedrijven helpen een individueel verantwoorde prijs te berekenen. Vleesvarkens- en zeugenrechten: niet tegen elke prijs! ■

Figuur 2: Maximaal verantwoorde prijzen voor zeugenrechten bij verschillende saldi* en terugverdientijden (saldo* = saldo - f128,-)